

Sygn. akt: I C 231/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 stycznia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Andrzej Kieć
Protokolant:	sekretarz sądowy Sandra Bień

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2018 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa A. K.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki A. K. kwotę 36 000 (trzydzieści sześć tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29 marca 2016 roku do dnia zapłaty;
- oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- koszty pomiędzy stronami znosi;
- polecą kasie Sądu Okręgowego w Gliwicach zwrócić powódce kwotę 467,50 (czterysta sześćdziesiąt siedem i 50/100) złotych tytułem niewykorzystanej zaliczki na biegłego.

SSO Andrzej Kieć

Sygn. akt I C 231/18

UZASADNIENIE

Powódka A. K. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) SA w W. kwoty 100.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29.03.2016 roku oraz obciążenie pozwanego kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazała, że w wyniku wypadku komunikacyjnego w dniu 20.08.2015r. w G. poniósł śmierć jej syn R.. Sprawca wypadku został prawomocnie skazany. Pojazd, którym kierował posiadał obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pojazdów mechanicznych u pozwanego. Śmierć syna jest dla powódki ogromną życiową tragedią, która wpłynęła na jej psychikę destrukcyjnie. Zmarły R. K. był osobą bardzo rodzinną, dbał o rodziców. Powódkę łączyły ze zmarłym synem silne relacje. Domagając się odsetek od wskazanego dnia powódka wskazała, że od dnia 29 marca 2016r. pozwany dysponował pełną dokumentacją potrzebną do zakończenia postępowania likwidacyjnego. Wezwany do zapłaty przed procesem pozwany wypłacił powódce tytułem zadośćuczynienia kwotę

12.000 zł, uznając, że poszkodowany przyczynił się do wypadku w 40 %. W ocenie powódki jest to kwota niewystarczająca i nieadekwatna.

Pozwany w odpowiedzi wniósł o oddalenie powództwa oraz obciążenie powódki kosztami procesu. W uzasadnieniu podniósł, iż wypłacona kwota jest odpowiednia w stosunku do doznanych przez powódkę cierpień oraz stopnia doznanej krzywdy. Zmarły R. K. przyczynił się do spowodowania wypadku albowiem poruszał się z prędkością wyższą aniżeli dozwolona w miejscu zdarzenia. Nadto w sprawie karnej biegły sądowy stwierdził, iż gdyby użył on obu hamulców w jakie wyposażony był motocykl to byłby on w stanie się zatrzymać oraz uniknąć zderzenia. Wysokość przyczynienia się w ocenie pozwanego wynosi 40%. Z ostrożności procesowej podniósł, iż żądanie jest wygórowane i niewystarczająco poparte dowodami. Nadto w ocenie pozwanego termin od którego należą się odsetki od zadośćuczynienia za krzywdę – z uwagi na konstytutywny charakter wyroku zasądzającego zadośćuczynienie – jest dzień wyrokowania względnie dzień poprzedzający wydanie wyroku.

Sąd ustalił:

W dniu 20 sierpnia 2015 roku miał miejsce wypadek drogowy w trakcie którego zginął syn powódki R. K.. Wyrokiem z dnia 25 lipca 2016r Sąd Rejonowy w Gliwicach orzekł, że winnym spowodowania wypadku był kierujący pod wpływem nietrzeźwości M. K., który podczas wykonywania manewru skrętu w lewo nie udzielił pierwszeństwa przejazdu jadącemu na wprost motocyklem R. K., doprowadzając do zdarzenia pojazdów na pasie ruchu motocykla, przy czym kierujący motocyklem poprzez przekroczenie dozwolonej prędkości przyczynił się do zaistnienia zdarzenia. Pojazd, którym kierował sprawca wypadku posiadał obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pojazdów mechanicznych wykupione u pozwanego. Wskazany wyrokiem zasądzone również od sprawcy wypadku na rzecz powódki kwotę 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Zmarły R. K. wyprowadził się od powódki z domu rodzinnego po tym gdy się ożenił tj w sierpniu 2013r. Po wyprowadzeniu się często odwiedzał powódkę (średnio raz w tygodniu bądź raz na dwa tygodnie, ewentualnie po pracy), spędzał u powódki święta, interesował się tym, co się u niej dzieje; utrzymywał z powódką intensywny kontakt telefoniczny; rozmawiali o ważnych dla siebie sprawach; wspierali się wzajemnie emocjonalnie, syn pomagał jej nadto w drobnych sprawach życia codziennego. Zmarły konsultował z powódką wszystkie swoje plany; sam pamiętał o świętach oraz ważnych uroczystościach rodzinnych. Powódka była dumna z syna albowiem życie układało mu się pomyślnie. Zmarły zbudował dom; istniały plany tego rodzaju, że jego rodzice mieli z nim zamieszkać na starość. Na motocyklu jeździł od roku. Po śmierci syna załamała się, ciężko przeżyła śmierć syna. Płakała, rozpacziała, znacznie schudła. Przestała być osobą towarzyską, stała się bardziej nerwowa zwłaszcza wówczas, gdy w rozmowach w jej obecności poruszany jest temat zmarłego. Uskarżała się na kłopoty ze snem. Powódka odwiedza jego grób dwa razy w tygodniu. Często również zajmuje się swoim wnukiem (synem zmarłego), odciążając żonę zmarłego. W jej domu porozstawiane są zdjęcia syna. Powódka uchodzi za osobę zamkniętą w sobie; nie oczekuje żadnej pomocy; nie korzystała z pomocy psychologa bądź psychiatry. W chwili wypadku była na emeryturze. Poza zmarłym tragicznie R., powódka ma nadto dwoje dzieci. Relacje w rodzinie były ciepłe, serdeczne.

Ze sporządzonej na zlecenie Sądu opinii psychiatryczno – psychologicznej, uzupełnionej na żądanie strony powodowej wynika, że relacje powódki ze zmarłym synem odzwierciedlały bliską więź rodzinną. W związku ze śmiercią syna powódka doznała znacznej krzywdy. Straciła dziecko tj. jedną z najbliższych osób. Śmierć syna miała charakter nagły, niespodziewany, przedwczesny, niezgodny z naturalnym cyklem. Utrata syna wyzwoliła u powódki szereg negatywnych stanów emocjonalnych, niedowierzania, złości, żalu, smutku. Spowodowała osłabienie łaknienia oraz zaburzenia snu. Śmierć syna nie wywarła wpływu na aktywność zawodową oraz aktywność dnia codziennego powódki. Miała natomiast wpływ na częściowe zmiany w jej funkcjonowaniu towarzyskim. Proces żałoby przebiegał u powódki fizjologicznie, nie przekraczał on zdolności adaptacyjnych powódki, nie nosił znamion powikłania. Uszczerbek na zdrowiu wynosi 0%.

Pismem z 30 stycznia 2016 roku powódka wezwała pozwanego do zapłaty tytułem zadośćuczynienia kwoty 250 tysięcy złotych w terminie 30 dni. Pozwany w odpowiedzi przyznał tytułem odszkodowania kwotę 20 000 złotych. Pozwany

jednocześnie uznał, iż zmarły R. K. przyczynił się do zdarzenia w 40 % w związku z czym powódce wypłacono 12 000 złotych. Odwołanie powódki okazało się bezskuteczne.

W toczącym się równolegle przed Sądem Okręgowym w Gliwicach postępowaniu z powództwa E. K. (1) (ojca poszkodowanego) przeciwko (...)S.A. o zadośćuczynienie (sygn. IC 230/18) Sąd oszacował należne zadośćuczynienia na 50.000 zł i wyrokiem z dnia 12 lipca 2018r. zasądził stosowne zadośćuczynienie. Sąd w sprawie tej, w oparciu o przeprowadzony dowód z opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji zdarzeń drogowych, uznał, że poszkodowany przyczynił się do zdarzenia w 20 %. Fakty te były sądowi w niniejszym postępowaniu znane urzędowo a zostały one ujawnione na rozprawie w dniu 21 grudnia 2018r.

(dowody: wyrok SR w Gliwicach z 25.07.2016 k. 22; korespondencja przedprocesowa k. 10 – 21; zeznania świadków: S. K. k. 109 – 110, B. K. k. 109, E. K. (1) k. 110 ; z akt Prokuratury Rejonowej w Gliwicach sygn. Ds. 969/15 opinia biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków; przesłuchanie powódki w charakterze strony k. 184 - 185; opinia biegłego psychologa oraz psychiatry E. K. (2) i E. K. (3) k. 196 – 200; opinia uzupełniająca k. 230,257,258).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego. Wiarę dowodom z dokumentów sąd dał albowiem ich prawdziwość nie została zaprzeczona. Wiarę dowodowi z zeznań świadków oraz z przesłuchania powódki sąd dał albowiem zeznania były logiczne, spójne, wzajemnie się potwierdzały i uzupełniały a przez to były wiarygodne. Opinie biegłych psychiatry oraz psychologa zasługiwały na uwzględnienie, gdyż zostały sporządzone zgodnie ze zleceniem Sądu, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności istotnych dla poczynienia niezbędnych ustaleń faktycznych. Są one spójne, zupełne, weryfikowalne z uwagi na jasność zawartych w niej treści. Nie istniały też wątpliwości co do wiedzy, fachowości lub bezstronności biegłych. Wiedza i doświadczenie zawodowe opiniujących oraz stanowczy charakter opinii przekonują, że zasadnym było poczynienie ustaleń również na ich podstawie. Biegłe na żądanie strony powodowej w ocenie Sądu w sposób przekonujący wyjaśniły, dlaczego nie dopatrzyły się u powódki trwałego uszczerbku na zdrowiu (brak powikłań, brak leczenia psychiatrycznego), dlaczego uznały przebieg żaloby u powódki za niepowikłany i dlaczego ich zdaniem powódka prawidłowo domknęła proces żaloby. O nie te nie zostały przekonująco podważone, zatem z powyższych względów Sąd wziął pod uwagę wnioski opinii przy wyrokowaniu.

Sąd zważył co następuje:

Roszczenie powódki podlegało częściowemu uwzględnieniu. Zgodnie z art. 446 § 4 kc, Sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Powódka była spokrewniona ze zmarłym w linii prostej. Niewątpliwie jest ona dla niego osobą najbliższą w rozumieniu art. 446 par. 4 kc.

W orzecznictwie przyjmuje się, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej stanowi naruszenie dobra osobistego najbliższych członków rodziny w postaci prawa do życia w pełnej rodzinie. Kompensacie podlega doznana krzywda która polega na zerwaniu więzi rodzinnych. Krzywda ta wyraża się w szczególności poprzez cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Chodzi o rekompensatę krzywdy moralnej, a więc krzywdy pozostającej w sferze subiektywnych, wewnętrznych przeżyć danej osoby. Ustalenie rozmiaru krzywdy ma podstawowe znaczenie dla określenia odpowiedniej sumy, która ma stanowić jej pieniężną kompensatę. Przepisy kodeksu cywilnego nie wskazują kryteriów, jakie należałoby uwzględniać przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego. Suma "odpowiednia" nie oznacza sumy dowolnej, określonej wyłącznie według uznania sądu, gdyż jej prawidłowe ustalenie wymaga uwzględnienia wszystkich okoliczności, mogących mieć w danym przypadku znaczenie. Zadośćuczynienie powinno mieć charakter kompensacyjny, a więc przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość i być tak ukształtowane, by stanowić odpowiedni ekwiwalent doznanej krzywdy. Z drugiej strony, wysokość zadośćuczynienia powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (zob. np. wyrok SN z Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 grudnia 2015 r. I ACa 871/15). Wysokość zadośćuczynienia jednocześnie winna być tak oznaczona, by uwzględniała panujące stosunki społeczno-ekonomiczne w oparciu o kryteria doświadczenia i kolidujących ze sobą w danej sprawie interesów – jednocześnie bez aspiracji zapłaty jakiejś ceny cierpienia.

Zadośćuczynienie nie ma na celu pełne wyrównanie strat poniesionych przez członków najbliższej rodziny zmarłych, lecz ma pomóc im dostosować się do nowej rzeczywistości oraz złagodzić ich cierpienia wywołane utratą osoby bliskiej. Okoliczności, jakie mogą wpływać na wysokość świadczenia to m.in.: dramatyzm doznań osób bliskich zmarłego, poczucie osamotnienia, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rola jaką w rodzinie pełniła osoba zmarłego, charakter i rodzaj zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu pozostałych członków rodziny, stopień w jakim pozostali członkowie będą umieli odnaleźć się w nowej rzeczywistości i na ile zdolni są zaakceptować obecny stan rzeczy, skorzystanie z pomocy fachowej w czasie radzenia sobie w tej trudnej sytuacji, proces leczenia doznanej traumy mający na celu pomoc w odbudowie struktury rodziny i przywrócenie znaczenia każdego z jej członków. Niewątpliwie trudno jest wycenić bądź wymierzyć tak negatywne doznania jak ból, rozpacz, cierpienie. Nie można ustalać miernika bólu i cierpienia tym bardziej, że generalnie brak w takiej sytuacji pomocniczego środka, jakim jest chociażby stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu (uwzględniany chociażby przy rozpoznawaniu roszczeń z art. 445 k.c.). Każdy przypadek powinien być rozpatrywany indywidualnie i odrębnie przy stosowaniu wszystkich istotnych elementów dla danej sprawy. Jednocześnie wskazać należy, iż odwołanie się do przeciętnej stopy życiowej nie może pozbawiać rozpatrywanego roszczenia funkcji kompensacyjnej i przesłaniać innych ważniejszych przesłanek ustalenia należnych kwot. Jest to przesłanka pomocnicza, mająca charakter uzupełniający w stosunku do kwestii zasadniczej, jaką jest rozmiar szkody niemajątkowej.

Przekładając wszystko powyższe na grunt niniejszej sprawy, Sąd zwrócił uwagę, że powódkę ze zmarłym synem – mimo odrębnego zamieszkiwania przez niego, usamodzielnienia się, posiadania własnej rodziny, - łączyły z powódką bardzo silne więzi, więzi matki z synem. Na skutek tragicznego wypadku zostały one w sposób brutalny zerwane. Wypadek spowodował znaczące zmiany w sytuacji życiowej powódki. Powódka ciężko przeżyła śmierć syna, strata ta jest dla niej nadal bardzo bolesna. Przestała być osobą towarzyską, stała się bardziej nerwowa. Uskarżała się na kłopoty ze snem. Powódka pamięta o synu; często odwiedza jego grób, zajmuje się jego synem (swoim wnukiem). W jej domu porostawiane są zdjęcia syna. Nie ulegało wątpliwości w związku ze śmiercią syna, odczuwana przez powódkę krzywda i żal są bardzo duże.

Analizując zebrany materiał dowodowy, Sąd Okręgowy uznał, że sumą odpowiednią zadośćuczynienia na rzecz powódki będzie kwota 60 000 złotych. Tak ustalona kwota pozwolić może na zrekompensowanie cierpienia powódki (wraz z zadośćuczynieniem zasądzonym w wyroku karnym), stanowi pieniężną rekompensatę za jej krzywdę, ekonomicznie odczuwalną wartość a przy tym nie odbiega od poziomu życia społeczeństwa. Dalej idące roszczenia powódki były wygórowane.

Pozwany podniósł zarzut przyczynienia się poszkodowanego do wypadku. Pozwany stopień przyczynienia oszacował na 40 %. Sąd częściowo podzielił ten argument o przyczynieniu się zmarłego do wypadku, przy czym udział ten należało – biorąc pod uwagę przebieg oraz okoliczności wypadku – ustalić na poziomie mniejszym od postulowanego przez stronę pozwaną tj. na 20%. Zgodnie z art. 362 k. c., jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Norma ta ma charakter ogólny, znajduje ona swoje zastosowanie także przy zasądzaniu roszczeń na podstawie art. 446 k.c. Ocena przyczynienia się poszkodowanego do powstania lub zwiększenia szkody należy do kwestii prawnych i jest domeną sądu.

Sąd wziął pod uwagę, iż z jednej strony sprawca wypadku znajdując się w stanie nietrzeźwości wjechał na pas drogi po którym jechał swoim motocyklem poszkodowany. To nie poszkodowany stworzył bezpośrednio niebezpieczną sytuację na drodze swoim nierozważnym zachowaniem tj. jazdą z przekroczeniem dozwolonej w tym miejscu prędkości. Z drugiej jednak strony zachowanie się poszkodowanego może być uznane za jedno z ogniw prowadzących do wypadku i jego tragicznych skutków (choć nie może być uznane za czynnik decydujący). Okoliczność, iż poszkodowany przyczynił się do wypadku wynika z opisu czynu zawartego w wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 25 lipca 2016r, przypisanego sprawcy wypadku, którym to wyrokiem sprawca wypadku został skazany na stosowaną karę (zwrot w opisie czynu „... zaś kierujący motocyklem poprzez przekroczenie prędkości przyczynił się do zaistnienia zdarzenia...”, który to wyrok był dowodem w niniejszej sprawie. Okoliczność ta wynikała także z akt toczącego się równolegle przed Sądem Okręgowym w Gliwicach postępowania z powództwa E. K. (1) (ojca poszkodowanego) przeciwko (...)S.A. o

zadośćuczynienie (sygn. IC 230/18). Sąd w sprawie tej, w oparciu o przeprowadzony dowód z opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji zdarzeń drogowych, uznał, że poszkodowany przyczynił się do zdarzenia w 20 %. Fakty te były sądowi w niniejszym postępowaniu znane urzędowo a zostały one ujawnione na rozprawie w dniu 21grudnia 2018r. W świetle powyższych okoliczności za nietrafne sąd uznał stanowisko powódki o braku przyczynienia się poszkodowanego do wypadku, ale również jednocześnie sąd uznał, iż stopień przyczynienia się wynosi 20 % (a nie 40% co postulował pozwany; takiego stopnia przyczynienia się pozwany nie wykazał).

Biorąc pod uwagę stopień przyczynienia się do wypadku na poziomie 20%, wysokość należnego powódce zadośćuczynienia wynosi 48 000 zł. Uwzględniając w dalszej kolejności wypłacone tytułem zadośćuczynienia przez pozwanego 12000 złotych, należało zasądzić na rzecz powódki kwotę 36 000 złotych tytułem zadośćuczynienia jako adekwatną do doznanej krzywdy. W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako wygórowane a przez to niezasadne.

O odsetkach orzeczono na zasadzie art. 481 kc w. zw. z art. 817 kc. Roszczenie było wymagalne z określonym w pozwie dniem 29.03.2016r. gdyż upłynął przepisowy termin 30 dni na likwidację szkody, pozwany miał możliwość przeprowadzić w powyższym terminie wszelkie istotne ustalenia i wypłacenia zadośćuczynienie. Brak spełnienia świadczenia powodował pozostawanie w zwłoce.

Koszty sądowe zniesiono na zasadzie art. 100 kpc wobec częściowego uwzględnienia żądań obu stron i biorąc pod uwagę dotychczas poniesione przez strony koszty. Powódka utrzymała się z żądaniem w 36%. Poniosła koszty w wysokości 10.549,50 zł (5.000 zł opłata od pozwu, 5417 zł koszty zastępstwa procesowego wg taryfy wraz z opłatą od pełnomocnictwa, 132,50 zł wydatki z uiszczonej zaliczki). Pozwany poniósł koszty w wysokości 6.017 zł (5417 zł koszty zastępstwa procesowego wg taryfy wraz z opłatą od pełnomocnictwa, 600 zł wydatki z uiszczonej zaliczki).

Nadto w wyroku zarządzono o zwrocie na rzecz strony powodowej kwoty 467, 50 złotych tytułem niewykorzystanej zaliczki na biegłego na zasadzie art. 84 uoksc. (600 zł – wykorzystane 132,50 zł). Łączne wydatki na dzień zamknięcia rozprawy wyniosły 732,50 zł /687,20 zł na biegłych (k.219,234) oraz 45,30 zł inne wydatki (k.119, 166)/.

SSO Andrzej Kieć

z/

- 1.odnotować uzasadnienie ?projekt asystenta T. K./
2. odnotować urlop s ref w okresie 21.01. – 3.02.2019r.
3. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom obu stron
4. kal.14 dni

8.02.2019r